

ข้อคิด - ความเห็น
การทำบัญชีครัวเรือนกับบทบาทของครูธุรกิจศึกษา

สมบูรณ์ แซ่เจ็ง

2 สิงหาคม 2548

จากการนำเสนอแนวนโยบายของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ในรายการนายกทักษิณคุยกับประชาชน ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เมื่อเช้าวันที่ 30 กรกฎาคม 2548 ความตอนหนึ่งท่านได้กล่าวถึง นโยบายของรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยทุกคน ครัวเรือน รู้จักและหันมาจัดทำ "บัญชีครัวเรือน" โดยนายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือนว่า จะเป็นส่วนที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดประสิทธิภาพการใช้จ่ายในครัวเรือน และส่งผลให้ฐานะของครอบครัวไทย มีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นขึ้นได้ ซึ่งรัฐบาลโดยกระทรวงการคลังได้มอบหมายให้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) เป็นหน่วยงานนำร่องในการส่งเสริม ให้ครัวเรือนเกษตรกรไทยจัดทำบัญชีครัวเรือน นอกจากนี้ นายกรัฐมนตรียังได้กล่าวถึงแนวคิด ที่จะมอบให้กระทรวงศึกษาธิการนำเรื่องบัญชีครัวเรือนไปบรรจุไว้ในหลักสูตรการศึกษา เพื่อสอนให้เยาวชนไทยรู้จักวิธีทำบัญชีครัวเรือนอีกด้วย

จากนโยบายของรัฐบาลที่กล่าวมาข้างต้น หากตกมาถึงกระทรวงศึกษาธิการจริงแล้ว ในฐานะของครูธุรกิจศึกษา เราคงหลีกเลี่ยงไม่พ้นที่จะต้องเข้ามารับผิดชอบโดยตรง ตั้งแต่เรื่องของการจัดทำหลักสูตรวิชาบัญชีครัวเรือน การเตรียมแผนการสอนและการเรียนรู้ จนถึงการต้องมาเป็นผู้สอนด้วย ซึ่งความเห็นของผู้เขียนนั้นเห็นด้วยกับนโยบายดังกล่าว เพราะหากทุกครอบครัวไทยสนใจ หันมาจัดทำบัญชีครัวเรือนกันแล้ว ข้อมูลจากการบันทึกบัญชีจะสะท้อนให้สมาชิกในครอบครัว เล็งเห็นจุดแข็งและจุดอ่อนทางฐานะการเงินของครอบครัว และกระตุ้นให้ทุกคนตระหนักถึงการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการหารายได้และการใช้จ่ายในครอบครัวของตน โดยเฉพาะข้อมูลการใช้จ่ายนั้น จะทำให้คนไทยรู้จักวางแผนการใช้จ่ายอย่างเหมาะสมและลดการใช้จ่ายฟุ่มเฟือยลงได้ส่วนหนึ่ง ดังนั้นการสอนให้คนไทยรู้จักจัดทำบัญชีครัวเรือน ก็หมายถึงการสอนให้คนในชาติรู้จักวิธีเสริมความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจนั่นเอง

ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนนั้น ผู้เขียนเห็นว่า หากเป็นการสอนในระดับประถมถึงมัธยมต้นแล้ว หลักสูตรและแผนการสอนไม่ควรเน้นที่วิชาการบัญชีมากเกินไป เช่น ไม่ควรเน้นเรื่องหลักการบัญชีคู่มือนัก เพราะค่อนข้างเป็นเรื่องเข้าใจยากและไม่จำเป็นสำหรับเด็กวัยนี้ โดยเฉพาะประถมศึกษา แต่เราควรเน้นใน 5 ประเด็นต่อไปนี้

1. ความหมายและประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือน
2. วิธีวิเคราะห์และแยกหมวดหมู่รายรับรายจ่าย
3. รูปแบบของสมุดบัญชีและวิธีการบันทึกรายการ
4. วิธีปิดบัญชีหรือสรุปผลเมื่อสิ้นงวด
5. การพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลในสมุดบัญชี

ใน 5 ประเด็นที่กล่าวมา ประเด็นที่ 5 เรื่องการพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลในสมุดบัญชี ถือเป็นประเด็นที่สำคัญที่สุด เพราะประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือนจะเกิดหรือไม่ ขึ้นอยู่กับว่าเรารู้จักวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นหรือไม่ เพราะการวิเคราะห์ข้อมูลในสมุดบัญชี จะทำให้ผู้วิเคราะห์มองเห็นภาพรวมของการได้มา หรือใช้ไปของเงินในครัวเรือน มองเห็นสัดส่วนรายรับรายจ่าย จัดหมวดหมู่ของรายรับรายจ่ายได้ เห็นถึงผลกระทบของรายจ่ายในหมวดต่าง ๆ ที่มีต่อรายได้ รวมทั้งสามารถโยงไปถึงประสิทธิภาพของคนในครอบครัว ในการหารายได้และการควบคุมรายจ่าย และที่สุดก็จะรู้จักวางแผนรายรับรายจ่ายในครัวเรือนได้

มาถึงตรงนี้ เราท่านคงจะเห็นพ้องกันว่า ธุรกิจศึกษา ไม่ใช่ศาสตร์ที่ไม่เป็นจำในสังคมไทย แต่ตรงกันข้ามตราบใดที่สังคมของเรา ยังคงเดินอยู่บนเส้นทางของระบบเศรษฐกิจเสรี ความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจภาคประชาชนถือเป็นรากฐานสำคัญของความอยู่รอดของชาติ และผู้หนึ่งที่จะมีส่วนเสริมความเข้มแข็งนี้ก็คือ "ครูธุรกิจศึกษา" นั่นเอง...